

zahozatala volt a feladata. Mind Nehring monografikus bevezetője, mind az útbeszámoló politika- és diplomáciatörténeti információi elsősorban a magyar történettudomány számára avatják jeles munkává a kiadványt. Értékes hozzájárulás ugyanakkor a magyar művelődés- és irodalomtörténet számára is.

Mint általában a Magyarországon áthaladó külföldi utazók, így Brandstetter beszámolója is fontos forrás a török hódoltságkori Magyarország helyzetére, művelődési viszonyaira, lakosságára stb. vonatkozóan. A jelen kiadványban a 74. laptól a 104-ig olvashatjuk a követség által érintett magyar területek leírását, köztük az Esztergomról, Visegrádról, Budáról, Tolnárról írottakat. Így Brandstetter most első ízben hozzáférhető útleírása újabb gyarapodását jelenti a régi magyarországi itineráriumoknak, sok hasznosítható információval.

Az irodalomtörténész számára pedig az teszi különösen érdekessé, hogy a Herberstein-féle követség egyik tagja, a magyar rendek képviselőjében Rimay János volt. Rimay követjárásáról eddig is voltak forrásaink, hiszen már Ipolyi Arnold kiadta Rimay Konstantinápolyban fogalmazott beszédeit, valamint budai leveleskönyvét. Arról azonban nem sokat tudhattunk eddig, hogy a török területen való tartózkodás során Rimay mikor hol járt, mit látott, mikor miben vett részt. Brandstetter írása most segít kiegészíteni Rimay életrajzát, s ezért a Rimay-kutatásnak a jövőben a Karl Nehring által mintaszerűen gondozott kiadást értékesítenie kell majd.

Klaniczay Tibor

Karl Nehring: Iter Constantinopolitanum. Ein Ortsnamenverzeichnis zu den kaiserlichen Gesandtschaftsreisen an die Ottomanische Pforte 1530–1618.

München, 1984. 60 l. (Veröffentlichungen des Finnisch-Ugrischen Seminars an der Universität München, Serie C, Band 17.)

A XVI–XVIII. századi magyarországi és balkáni viszonyokra a Bécsből vagy Prágából Konstantinápolyba utazó császári követségek egyes tagjainak az útleírásai elsőrendű források. Többeket közülük már régen értékesített a kutatás, másokat (pl. Brandstetter 1608–1609, illetve Wenner 1616–1618. évi leírásait) a közelmúltban tette éppen a jelen kiadvány szerzője, Karl Nehring hozzáférhetővé. Az útleírók által többnyire torzítottan leírt helynevek okozta nehézség indította a szerzőt arra, hogy ezt a segédeszközt adja a kutatók kezébe. A kis könyv egységes jegyzékbe foglalva adja meg mindazoknak a helyneveknek az azonosítását, melyek a követségek tagjai által írt útbeszámolókból előfordulnak. A tájékozódást a követségek útvonalát bemutató térképvázlat is elősegíti. Külön haszna a kiadványnak, hogy megtaláljuk benne valamennyi ismert követségi útbeszámoló jegyzékét, a pontos bibliográfiai adatokkal.

Klaniczay Tibor